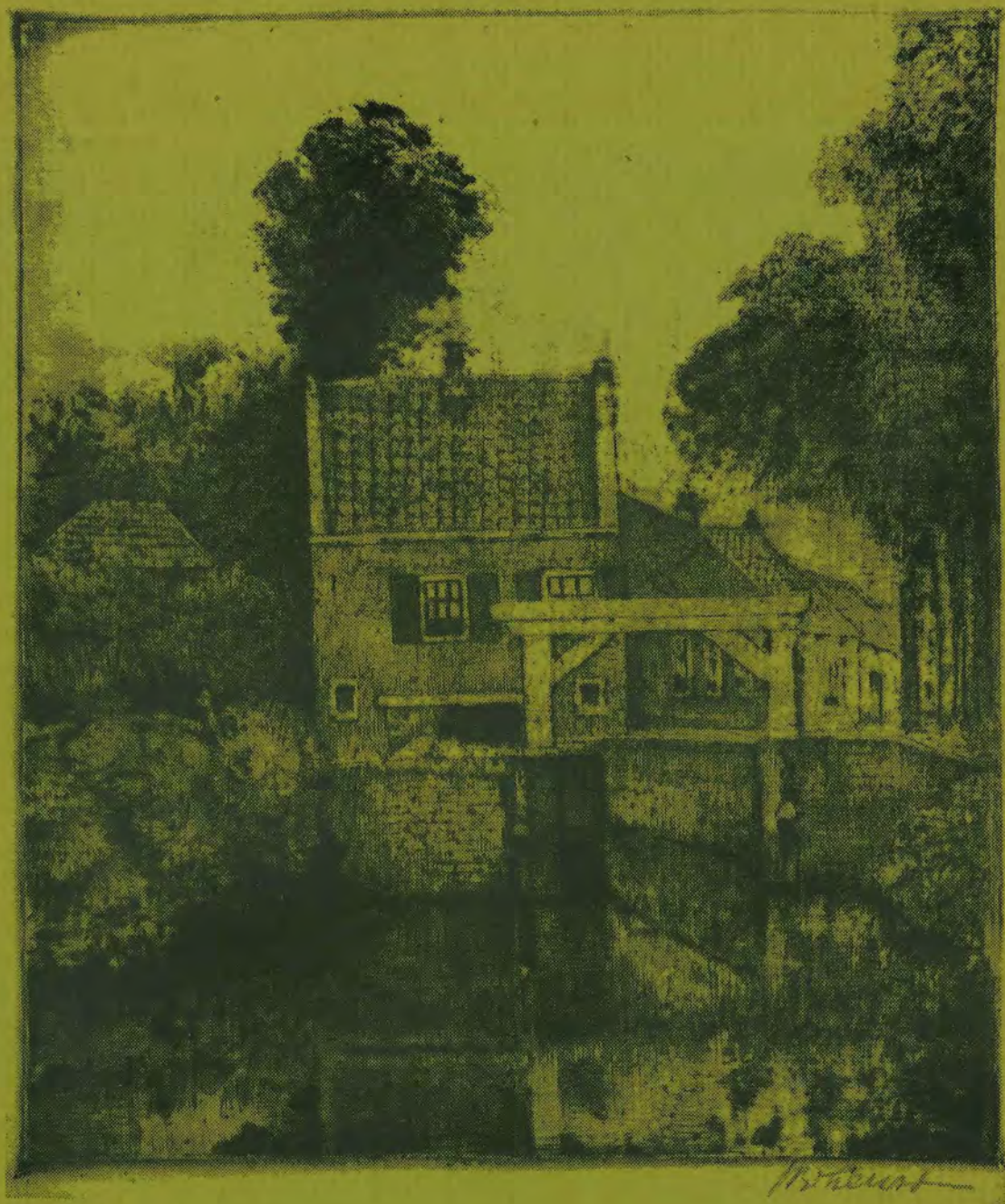

Historische Kring Maarssen

Steegstra

MEESTER SCHILDERS

VOOR ONDERHOUD- EN
RESTAURATIESCHILDERWERK

Fazantenkamp 51
3607 CC Maarssen
of
Postbus 1237
3600 BE Maarssen
Telefoon: 03465-63 316

**RADIO - T.V.
ELECTR. HUISHOUDELIJK
+VOORDEEL +VAKMANSCHAP
+KWIEKE SERVICE
radio en t.v. speciaalzaak**

electron

Diependaalsedijk 1, Maarssen
Telefoon 03465-6 20 81/6 86 80

Wij verkopen uitsluitend scharrelvlees en vleeswaren!

Slagerij Dorresteyn

Nassastraat 4
Maarssen

Sinds 1882!

Met scharrevlees eet je gezond!

HISTORISCHE KRING MAARSSSEN

Opgericht 11 september 1972, opgenomen in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht en omstreken onder nummer V. 476918.

Bestuur: J.H. Sagel, voorzitter, Mevr. I.G.M. van Veggel-Teijink, secretaris, Postbus 90, 3600 AB Maarssen, tel.: 03465-67028, Mevr. G.M. Willekes-van Putten, penningmeester, giro: 2907376, H. Blaauw, Mevr. A.H. Hogenhout-Hofman, B. de Ruiter, N. van Tricht en A. de Zwart.

Lid van verdienste: Mevr. J.G. Zwijns-Brink (20-02-84).

Redactie: Mevr. A.H. Hogenhout-Hofman, R.H.C. van Maanen, Drs. W. Smits en J.W. Verhoef.
Redactieadres: Emmaweg 17, 3603 AK Maarssen, tel.: 03465-71575.

Ledenadministratie: H. Blaauw, Bloemstede 193, 3607 TB Maarssen, tel.: 03465-62425.

Verkoop losse nummers: B. de Ruiter, Nic. Maesstraat 6, 3601 DR Maarssen, tel.: 03465-63599.

17e Jaargang no. 1, april 1990

Verschijnt 4 x per jaar

KRINGNIEUWS

Jaarvergadering

Op donderdag 8 februari j.l. vond de jaarlijkse algemene ledenvergadering plaats. De belangrijkste punten waren:

- de notulen van de jaarvergadering 1989 en het jaarverslag werden goedgekeurd;
- het financieel verslag 1989 en de begroting 1990 werden eveneens goedgekeurd;
- de contributie voor 1990 is met f 2,50 verhoogd en bedraagt nu f 17,50;
- de bestuursleden H. Blaauw, B. de Ruiter en I. van Veggel-Teijink zijn herbenoemd en hebben deze herbenoeming aanvaard; afgesproken is de vacature, die ontstaan is door het overlijden van mevr. Stooker, pas volgend jaar op te vullen.

Excursie 1990

De jaarlijkse excursie van de Historische Kring Maarssen zal dit jaar op zaterdag 19 mei gehouden worden. De excursie bestaat uit een bezoek aan de N.H. Kerk, Laan van Niftarlake 62 te Tienhoven, waar mevr. A.H. Hogenhout-Hofman een rondleiding zal verzorgen. Aansluitend kunt u deelnemen aan een wandeling over de Dwarsdijk, waarbij u van een prachtig natuurgebied kunt genieten.

Het is de bedoeling, dat de deelnemers op eigen gelegenheid naar de kerk zullen gaan, alwaar de rondleiding om 14.00 uur aanvangt.

Wanneer u aan deze excursie wilt deelnemen, dan kunt u zich opgeven, indien u dit nog niet gedaan heeft, tot 12 mei 1990 bij mevr. I. van Veggel-Teijink, telefoon: 03465-67028.

Er zijn geen kosten aan deze excursie verbonden.

Alvast een paar gegevens vooraf:

Al in het midden van de 15e eeuw werd er aan de Laan van Niftarlake te Tienhoven een kapel gebouwd, doch pas in de 17e eeuw werd de kerkgemeente zelfstandig en kreeg een eigen predikant. In 1812 werd de kerk door een grote brand verwoest, maar het jaar daarop reeds was zij herbouwd. De laatste grote restauratie vond plaats gedurende de periode 1948-1962.

Mevr. Hogenhout weet boeiend te vertellen over de geschiedenis van deze kerk en over de mooie dingen in de kerk. U zult beslist geen spijt hebben van uw deelname aan deze excursie.

100 Jaar Gereformeerde Kerk Maarssen

Onlangs verscheen het jubileumboek '100 Jaar Gereformeerde Kerk Maarssen, 1890-1990', geschreven door J. van der Molen. De schrijver heeft gebruik gemaakt van vele archieven en ook zijn er gesprekken gevoerd met oud-predikanten en oud-gemeentelieden om zoveel mogelijk informatie te verzamelen voor het schrijven van de honderd jaren geschiedenis van deze kerk. Het is een prettig leesbaar boek, waarin verhaald wordt over het wel en wee, hoogten en dieptepunten, van de kerk, haar gemeente en haar predikanten, vanaf het prille begin toen de kerk in 1890 door een handjevol gelovigen gesticht werd tot op de dag van vandaag, waarbij ook de gemeente in Maarssenbroek niet vergeten is. Tevens wordt er aandacht besteed aan het verenigingsleven, zending en evangelisatie, kosteren en kosteressen, organisten en orgels.

Het boek kost slechts f 10,- en is te verkrijgen bij: H. van der Ploeg, Stationsweg 4 te Maarssendorp, telefoon: 03465-62283 en bij J. Wiekens, Bloemstede 55 te Maarssenbroek, telefoon: 03465-67388.

I. van Veggel-Teijink, secretaris

Van de redactie

1. Het overnemen van artikelen zonder toestemming van de redactie is verboden.
2. De inhoud van de artikelen is voor verantwoording van de auteur.
3. U kunt de kopij voor het september-nummer inleveren vóór 15 juni.

DAGBOEK 1945

Ten behoeve van het boek 'Maarssen 1940-1945' stelde de heer Reith een dagboekje ter beschikking dat hij had bijgehouden toen de winkel, die de familie Reith bezat aan de Breedstraat te Maarssen, als gevolg van gebrek aan goederen moest sluiten. Hoewel een aantal passages al gebruikt is, is een integrale publicatie van dit dagboek, dat de periode 31 maart tot en met 20 juli 1945 beslaat van groot belang, omdat men dan beter de tijdsomstandigheden kan begrijpen en o.a. de sterk wisselende stemming in het dorp ten tijde van de bevrijding kan aanvoelen. Hoewel de tekst over het algemeen vrij duidelijk is, vond ik het soms noodzakelijk één en ander te verduidelijken; dit is gedaan door na de notities van Reith voor een bepaalde dag een 'noot' te plaatsen.

Om redenen van privacy en om nabestaanden te beschermen zijn in een aantal gevallen namen weggelaten en vervangen door drie puntjes. Aangezien het om een authentiek verslag gaat, heb ik het gebruik van de oude en de nieuwe spelling door elkaar zo gelaten. Het kan gebeuren dat hetzelfde woord op twee verschillende manieren wordt geschreven b.v. 'Duitschland' volgens de oude spelling en 'Duitsland' volgens de nieuwe spelling.

Zaterdag 31 maart:

Paaszaterdag. Dag begonnen met plechtigheden. In Allelujastemming. Ook vanwege goede berichten. Geallieerden 'stromen' ons

land binnen (in de Achterhoek vanuit Emmerich).

Niettemin is de hoop op 'vrede met Pasen' nu vrijwel verkeken. De torenklok loopt

Woensdag 9 mei: De Engelsen trekken Maarssen binnen.

weer. Althans één teruggang naar het oude.

Zondag 1 April:

Eerste Paasdag. Hoogmis in de kerk doet ons een ogenblik de oorlog vergeten. Ondanks alles hebben we toch nog een prima Paasmaal. Er zijn vrijwel geen berichten vandaag.

Maandag 2 April:

Tweede Paasdag. De Geallieerden maken zeer snelle vorderingen in Duitsland. Algemene tegenstand. Er wordt gesproken van ineenstorting van westelijk front. Er schijnt zware strijd te zijn ten noorden van Emmerich.

Dinsdag 3 April:

Men zegt dat de Betuwe bevrijd is tot Culemborg.

Wordt door radioberichten bevestigd. Gemeld wordt bevrijding van Aalten, Terborg, Enschede, Winterswijk en Hengelo. Bij Hengelo moet nog gevochten zijn. Andere plaatsen zijn er blijkbaar goed afgekomen.

Woensdag 4 April:

Er wordt in Zutphen gevochten. Opmarsch

in Nederland gaat overal verder voort. Er wordt verteld dat de Betuwe bevrijd is tot Alblasterdam toe. Het klinkt ongeloofwaardig, maar bij de tegenwoordige snelle vorderingen is niets onmogelijk. 's Middags komt het sensationele nieuws dat de Engelsen bij Zutphen over de IJssel zijn en oprukken naar Apeldoorn.

NOOT:

De berichtgeving is soms traag en soms wat minder traag, zodat gebeurtenissen die in een tijdbestek van een paar dagen plaatsvonden op dezelfde dag doorkwamen.

Zo vermeldde Reith dinsdag 3 april de bevrijding van een aantal plaatsen. Benoorden de grote rivieren was het plaatsje Gendringen het eerst bevrijd en wel op 30 maart; Dinxperloo en Aalten volgden dezelfde dag. 31 Maart volgden Winterswijk, Lichtenvoorde en Groenlo. 1 April volgde Hengelo. Vanaf 1 april werd Zutphen belegerd en na hevige gevechten konden de geallieerde troepen zondag 8 april de binnenstad bereiken.

Volgens een gedenkboekje dat de gemeente Zutphen in 1985 liet verschijnen hadden slechts tien huizen de strijd ongeschonden doorstaan.

Donderdag 5 April:

Dag van desillusies. Het bericht van de Betuwe wordt nergens bevestigd, is dus blijkbaar onwaar. Hetzelfde geldt voor de overgang van de IJssel bij Zutphen. Alles weer looze geruchten. Hoe komt men er toch toe? Wel wordt nu op meerdere punten de IJssel bereikt o.a. bij Arnhem (Westervoort bevrijd). Er was in dit gebied vrij veel tegenstand. Opmars in Duitsland gaat vrij snel voorwaarts. Russen staan voor Wenen. Presburg (Bratislava) genomen. Hoopvolle stemming. Vlag gereed gemaakt. Koperwerk weer opgegraven.

Vrijdag 6 April:

Canadezen oostelijk en westelijk over de Rijn. Gevechten in Arnhem. Nieuwe hoop op spoedige bevrijding. Clandestiene Pers is niettemin pessimistisch over het verloop van de strijd in Nederland. Ze verwachten geen snelle bevrijding. En dit juist voor ons hongerende land. We hebben nu geen enkel uitzicht meer op voedselaanvoer. Er wordt verteld dat 't broodrantsoen verlaagd wordt tot 200 gram per week. Laten we hopen dat ook dat een loos gerucht is.

Zaterdag 7 April:

Nieuwe geruchten. Amerikanen bereiken de spoorweg tusschen Amersfoort en Apeldoorn. 't Klinkt onmogelijk, zal wel weer niet waar zijn. We geloven het in ieder geval niet om desillusies te voorkomen. Gevechten in Arnhem zijn alleen nog maar van patrouilles. Nog geen definitief bruggehoofd. Broodrantsoen verlaagd tot 400 gram per persoon per week.

Zondag 8 April:

We blijven de gehele dag zonder eenig nieuwsbericht. Bij Oostenwind hooren we ietwat gedreun van geschutvuur. Zou het bij Arnhem nog iets worden?

Maandag 9 April:

Weer geen bijzondere berichten. Niets van Arnhem. Zal dus wel niets geworden zijn. Het nieuwsblaadje meldt alleen vorderingen in Duitsland en achter de IJssel.

Dinsdag 10 April:

Weer zegt men dat er Engelschen over de IJssel zijn, nu bij Zwolle. We geloven 't niet meer. Er is meer activiteit in de lucht en op de weg. Ook is er meer geschutdreuning. Toch schijnt er nog niets te gebeuren aan deze kant van de IJssel.

Woensdag 11 April:

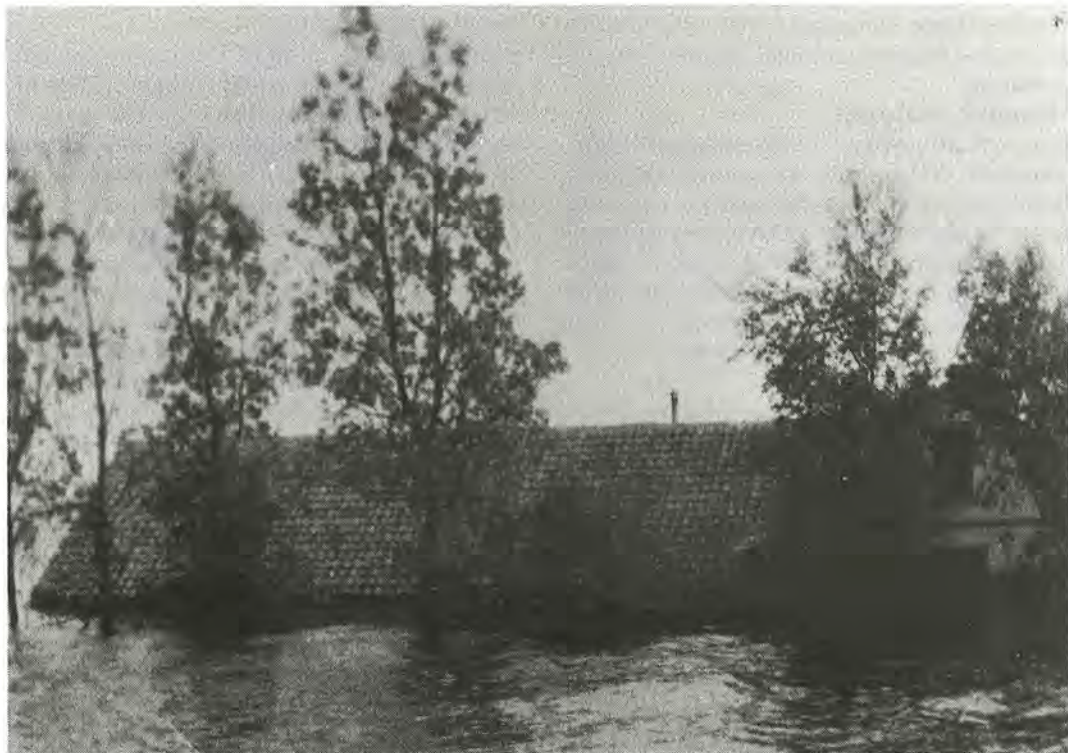
We krijgen er 200 gram brood bij. Rantsoen wordt dus nu 600 gram. Oorlogsnieuws alleen betreffende Duitsland. Nogmaals niets aan deze kant van de rivieren.

Donderdag 12 April:

Weer wordt gezegd dat de geallieerden over de IJssel zijn. Nu zouden bij Deventer de Canadezen er over gaan. Voordat we 't nu geloven gaat Lien (NOOT: Lien is de echtgenote van de heer Reith) naar Zuilen voor nadere informatie. Tegen de middag komt ze terug met de ontmoedigende mededeling dat de berichten weer tegengesproken zijn. Er werd in latere uitzendingen gesproken van IJsselkanaal en Overijsselskanaal waarover de Canadezen optrokken. Deze tegenspraak wordt door ons op meerdere plaatsen verteld en verbreid. Gelukkig blijkt dat 's middags niet juist te zijn. De latere berichten bleken geen correctie op de eerste maar een aanvulling. Zoowel het één als het ander blijkt waar te zijn. Zoo zijn nu dus eindelijk 'bevrijders' binnen ons westelijk gebied. De bevrijding van Midden Nederland is definitief begonnen. 's Avonds wordt nog gemeld dat Wilp al in Canadese handen is.

Vrijdag 13 April:

Vrijdag de dertiende een ongeluksdag? Het begin is niet zo mooi. Het bericht wordt n.l. bekend dat President Roosevelt plotseling is overleden. Zou het invloed hebben op overleg of politiek? Vrijwel zeker niet. Al is het verlies van een eerlijk democraat als Roosevelt sterk te betreuren, een ramp betekent het niet. De actie over de IJssel schijnt gunstig te verlopen. Er moet reeds opgetrokken worden in de richtingen Apeldoorn en IJsselmeer. 's Middags wordt bekend dat de Engelsen nu definitief over de Rijn zijn getrokken bij Arnhem en dat in die omgeving al zwaar gevochten wordt. Ook in Apeldoorn moet dat al het geval zijn. Al met

Het ondergelopen huis van de familie Hogenhout in de Béthunepolder.

al is vrijdag de dertiende toch geen ongeluksdag. We zijn ook niet bijgelovig!

NOOT:

Hoewel men in het bezette westelijk deel van Nederland geen geregelde berichtgeving meer kende en b.v. het bezit van een radio strafbaar was, kwamen de berichten via allerlei kanalen toch regelmatig bij de bevolking terecht. Mededelingen van Duitsers, maar vooral vele illegale blaadjes, waarvan in onze omgeving Het Parool de voornaamste was, en uitzendingen van de geallieerden brachten de bevolking al vrij snel op de hoogte van de vorderingen der geallieerden en de internationale gebeurtenissen. Roosevelt stierf op 12 april 1945 en reeds de volgende dag was dit nieuws in het Westen bekend.

Zaterdag 14 April:

De hele morgen besteed aan inkoop en op de bonnen (en buiten de bonnen!). Er is bedroevend weinig. Wat we de afgelopen week hadden moeten ontvangen is grotendeels nog niet leverbaar. Voor de komende

week krijgen we niets anders dan 600 gram brood, 1 kg. aardappelen en 100 gram pudding voor Guustaaf. Geen enkele andere aanvulling. In de omgeving worden alle polders onder water gezet. In de nacht zijn de sluizen opengezet of vernield, het water stroomt overal naar binnen. Ook de tuindersbuurt Heerenweg en Gagel gaan er weer onder. Alle voorjaarswerk en daarmee de groentevoorziening van de heele streek gaat ermede verloren. De boeren beginnen al hun vee te verhuizen. Als 't nu maar niet te lang duurt. Men zegt dat Arnhem al vrij is. Over de situatie bij Apeldoorn nog niets naders bekend.

Zondag 15 April:

We krijgen vandaag geen Nieuwsblad, zijn dus aangewezen op wat 'men' zegt en dat is de bevrijding van Vaassen, Epe, Heerde en Wezep. Vanuit het bruggehoofd Wilp dus opmars naar het IJsselmeer. Bovendien bevrijding van Arnhem, Schaarsbergen, vliegveld Deelen en Loenen op de Veluwe. Als 't allemaal waar is, is het prachtig.

Weddenschap aangegaan met Lien dat dit voor ons de laatste zondag is onder Duitse bezetting.

Maandag 16 April:

Dag van abnormaal mooi en warm voorjaarsweer. 't Kon een warme junidag zijn. Berichten wijzen er op dat de strijd iets nader komt. Er wordt nog gevochten in Apeldoorn, maar tank-groepen zijn er al voorbij. Overigens wordt de bevrijding van Epe, Heerde, Vaassen en Wezep niet bevestigd. De rest bleek waar te zijn; toch wel mooi.

Dinsdag 17 April:

Zomerweer blijft aanhouden. Met het goede weer ook de goede berichten. Barneveld is in geallieerde handen. Opmars wordt voortgezet naar Amersfoort.

Woensdag 18 April:

Vannacht onder groot lawaai en geschreeuw is er weer een troep Moffen met paard en wagens in de Harmonie neergestreken. Twee huizen worden nog gevorderd voor de staf van de N.S.D.A.P. Dat is niet zo lekker. De morgen begint al met vordering van arbeidskrachten voor allerlei werk en vrouwelijke krachten voor koken en schoonmaken enz. Methode: oppakken van straat. 's Middags verschijnen aanplakbiljetten: 400 mannen moeten zich melden voor graafwerk. Schoone beloften eenerzijds, bij niet aanmelding scherpe represailles anderzijds. Intusschen wordt beweerd dat de Canadezen al gevorderd zijn tot Zeist. Als ze opschieten hoeven we de represailles niet meer te vrezen.

NOOT:

De genoemde staf van de N.S.D.A.P. (Nationaal Socialistische Duitse Arbeiders Partij) vormde het 'leidinggevend personeel' van de Organisatie Todt, een organisatie die zich al voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog bezighield met de bouw van allerlei voor de oorlogvoering nuttige werken o.a. de Autobahnen. Volgens een rapport van een spionagegroep die tijdens de oorlog veel gegevens verzamelde over militaire activiteiten van de Duitsers in Nederland, de Groep Albrecht, kwam deze staf uit Ede. Hoofdkwartier van Organisatie Todt werd de villa West Hill op de plaats waar nu Beuk en Vecht langs de Parkweg staat.

Donderdag 19 April:

Maar ze schieten blijkbaar niet op. Volgens binnenkomende Duitse soldaten zitten ze nog pas bij Nijkerk, dus nog niet eens in Amersfoort. Vanmorgen zijn naar schatting 50 opgepakte mannen aan 't werk gezet. Er waaren geen of vrijwel geen vrijwillige meldingen. Wat voor maatregelen zullen volgen? Er heerst een intens zenuwachtige spanning. Er komen steeds meer soldaten binnen uit de richting Amersfoort. Overal wordt ingekwartierd. Ook aan de Gaslaan. Het Nieuwsblad meldt ook de verovering van Harderwijk, Ede en Wageningen. Langzaam maar zeker komen ze toch nader.

Vrijdag 20 April:

De nacht was rustig behoudens druk gerij op de Straatweg; gevreesde represailles blijven nog uit. Er is weer een groep Moffen gekomen die hier kwartier zoeken. Wij blijven gelukkig nog vrij. Verteld wordt dat de Canadezen nu in Naarden en Amersfoort en in Woudenberg zijn. Tegen 12 uur plotseling huiszoeking naar mannen. Hier in huis valt 't nog al mee. Veel mannen worden echter gepakt voor spitwerk. Nieuwe complicaties in verband met Theo's meubilair bij Kouwe. Nieuwsberichten melden de val van Amersfoort en een opmars tot 20 km. voor Amsterdam. Dat zou dus Muiden zijn.

Zaterdag 21 April:

Dag van tegenslagen. Er komen hoegenaamd geen berichten van het front. Wel blijkt zo ongeveer dat de geallieerden bij Amersfoort teruggeslagen zijn. Van Woudenberg is geen sprake want ze staan nog overal voor de Grebbe-linie. Wat er van Muiden waar is, valt nog af te wachten. Twee fabrieks-direkteuren zijn gearresteerd als gijzelaar: dhr. Kuiken van Twijnstra en Sillevius van de Zeepfabriek. Er komen n.l. niet genoeg arbeiders voor graafwerken. Er is blijkbaar een aanslag gepleegd op een Duitse soldaat op de straatweg (of niet), er is tenminste een waarschuwing aangeplakt dat bij herhaling alle huizen langs de Straatweg ontruimd en opgeblazen zullen worden. Het avondblad brengt niets geen nieuws omtrent het front van de Veluwe. Het blaadje is somber gestemd en (in) de wedloop met het steeds wassende water dreigen

de geallieerden te laat te komen. De voedselvoorraden raken uitgeput. Amsterdam distribueert nog tot 5 Mei. Dan wordt de distributie stopgezet omdat er dan niets meer zijn zal.

Zondag 22 April:

De weddenschap met Lien heb ik hopeloos verloren. In plaats van vrij zijn we mijlenver dieper in het moeras verzonken. In de kerk waren vandaag alleen vrouwen. In de hoogmis waren 5 oude mannen en verder wat jongens. Het jongenskoor zong, er was dus toch nog een gezongen mis. We eten wel zonder chocolade pudding (!) maar ook zonder dat toch nog wel redelijk. Er zijn weer meer gijzelaars genomen: de doktoren Hoekstra en Vrijdag, de heren J. van Voorst van Beest, Faber en Van de Maas (Kininefabriek). 's Morgens ong. half zes allen uit bed gelicht. Later ook mevr. Vader (van de notaris), later op de dag afgelost door notaris Vader zelf. De heer Bosscher (Verzinkerij) blijkt ondergedoken te zijn met de personeelslijst van de fabriek. In de namiddag werd zijn vrouw met baby van 3 maanden gearresteerd. De dag verloopt zonder enig frontnieuws.

Maandag 23 April:

De dag begint weer mooi. Nieuw ultimatum: indien zich voor 1 uur niet 600 mannen aangemeld hebben voor graafwerk zullen vrouwen gehaald worden. Onmiddellijk ingaand zijn alle levensmiddelenzaken gesloten. ook de Centrale Keuken. 'Geen arbeiders, dan ook geen eten.' Met spanning wordt 1 uur afgewacht. Er blijken zich dan 620 mannen gemeld te hebben. Zaken en keuken mogen weer open, er wordt vandaag niet meer gepikt, even verademing. Ik werk vandaag weer een poosje in de tuin, dat is toch wat anders dan de hele dag met onrust binnen zitten. Overigens went men aan alles, zelfs aan de razzia-angst. Het broodrantsoen is voor deze week 400 gram. Met 1 kg. aardappelen is dat de enige voedseluitdeling voor een hele week. Het frontnieuws is nog maar bitter slecht. Het avondblad spreekt van patrouille-verkenningen in de Grebbe-linie, waarbij het tot 'lichte schermutselingen' komt. Het nieuws uit Duitschland daarentegen blijft steeds prima. Waarom kan

hier niet wat daar wel kan? Menigeen denkt niet meer aan onmacht maar aan onwil. De stemming wordt er voor de geallieerden niet vriendelijker op.

Dinsdag 24 April:

De hele dag besteed aan 'tuinen'. Dus toch spitten, maar niet voor de Mof. Er is voortdurend gedreun van geschut te hooren uit zuidelijke richting. Men vertelt dat de Britten bij Zaltbommel over de Waal zijn. Als ze nu dan ook maar over de Lek komen.

's Avonds nieuwe sensatie. De Moffen willen de Vechtbrug midden in het dorp opblazen, tenzij de burgers hem zelf afbreken. Morgen ochtend om half acht moeten omwonenden daarvoor aantreden. Geen frontnieuws van Nederland. Russen trekken volop Berlijn in, ontmoeting met Amerikanen wordt iedere dag verwacht.

Woensdag 25 April:

Er zijn voldoende mannen aanwezig om de brug te sloopen. Geen vrees voor razzia! Ze hebben echter geen gereedschappen en moeten na drie uur 'werken' stoppen. Nu zal ze toch opgeblazen worden. Tegen de middag wordt het brugdek weer neergelegd, naar men zegt omdat er nog terugtrekkende troepen over moeten kunnen, dus toch weer niet opblazen! We wachten maar af. Het avondblad verschijnt nog hoewel de bezorging gevaarlijk wordt. Vanavond bevat het slecht nieuws n.l. alle bijzonderheden over de levensmiddelenvoorziening per bommenwerper. Het wordt met veel ophef aangekondigd, maar met veel pessimisme ontvangen. Eerstens bestaat er weinig of geen kans op eerlijke verdeling, tweedens houdt het in dat ze voorlopig geen kans zien ons te bevrijden. De actie aan het front is hier ook nihil: niet aan de Grebbe noch aan de Waal is iets van betekenis aan de gang. Een tragisch vooruitzicht!

Donderdag 26 April:

Uitgestrooide blaadjes 'für die Truppe' brengen me weer volledig op de hoogte van alle frontvorderingen . . . in Duitschland. De kaart is nu weer geheel bijgewerkt. Van het oude Duitschland is weinig meer onbezet. Maar Oostenrijk en Tsjechië moeten nog helemaal veroverd worden. Overal waar

Moffen zitten, moet nog gevochten worden, dat ondervonden we hier aan den lijve. Men moet daarom vreezen dat zelfs de volledige bezetting van Duitschland voor ons geen uitkomst brengt. Ook hier zal het vrij gevochten moeten worden. Er wordt nog steeds sloopwerk verricht aan de Vechtbrug. Dus toch slopen?

NOOT:

De passage dat de kaart nu 'weer geheel bijgewerkt' is, slaat op de kaart die Reith in zijn étalage had opgehangen en waarop hij de fronten bijhield.

Vrijdag 27 April:

Nog steeds geen actie aan het Nederlandsche front. We voelen ons in de put ondanks snelle vorderingen in Duitschland.

In Italië is het front volkomen ineengestort. Het heele noordelijke deel is in opstand. Genua, Milaan enz. zijn reeds geheel in handen van de patriotten. Engelschen veroverden Verona en trekken op diverse plaatsen over de Po. Na lange rust komt daar nu opeens het einde.

Zaterdag 28 April:

Nu ook opstand in Beieren. Amerikaanse opmars in steeds sneller tempo. Russen en Amerikanen ontmoeten elkaar voor het eerst aan de Elbe bij Torgau. Grootste deel van Berlijn in Russische handen. Grote chaos in Berlijn. Onbeschrijfelijk. 's Middags: Himmler biedt capitulatie aan aan Engeland en Amerika. Goering is doodgeschoten, Von Schleicher heeft zelfmoord gepleegd. Het uitgooien van voedselpakketten zal nu toch doorgaan, overeenkomst hierover met Duitse Wehrmacht! Er is geen avondklok.

NOOT:

De Russisch-Amerikaanse ontmoeting vond 25 april plaats.

Zondag 29 April:

Nadere verklaring over capitulatie-aanbod van Himmler. Volgens die verklaring zou de gezondheid van Hitler, die reeds geruime tijd slecht was, de laatste dagen zoo zijn toegenomen dat hij nog hoogstens enkele dagen te leven heeft. Onder die omstandigheden achtte hij (Himmler) zich gerechtigd het capitulatie-aanbod te doen. Het antwoord van Engeland en Amerika zou zijn dat dit niet aanvaard kan worden zoolang

niet eenzelfde aanbod aan Rusland gedaan wordt. Hiervoor is tijd gegeven tot dinsdag 1 Mei. Omstreeks 12 uur vallen de eerste voedselpakketten in de omgeving van Hilversum. Andere berichten melden dat Hitler een bloeduitstorting in de hersenen heeft gekregen, weer andere spreken van een mislukte zelfmoord poging. De situatie is spannend.

Maandag 30 April:

Verjaardag van Prinses Juliana. Hier in het westen nog geen vlaggen. Goebbels is verdwenen (dus niet doodgeschoten). Van de kopstukken blijft niet veel meer over. Het avondblad bevestigt bovenstaande berichten over de capitulatie met uitzondering van de gestelde termijn van 1 Mei. Logisch ook: de Geallieerden hebben geen belang bij een ultimatum, de opmars gaat toch gewoon door. Er is Zondag 600 ton voedsel uitgegooid. Geen kleinigheid! Het geschiedt nu op aangewezen afgezette terreinen. De pakketten worden afgeleverd aan de distributiediensten. Alles lijkt dus goed te gaan.

Dinsdag 1 Mei:

De Moffen schijnen opdracht gekregen te hebben geen verdere vernielingen aan te richten en het water weg te laten lopen. Vanmorgen wordt zelfs begonnen met de wederopbouw van de Vechtbrug. Voortekenen van het naderende einde? Het capitulatie-aanbod blijkt definitief afgewezen. Een aanbod aan Rusland is nog niet gedaan en schijnt niet te komen. Het duurt dus weer langer. Toch krijgen we de indruk dat er achter de schermen veel geconfereerd wordt. De spertijd wordt ingekort naar 9-4 uur. Tenminste iets verlichting. Gisteren werd weer 1250 ton voedsel 'gebombardeerd'.

Woensdag 2 Mei:

Lien's verjaardag. Helaas nog in oorlogstijd. Daarmee verlies ik weer een weddenschap. We maken er toch nog een gezellige dag van. Met versiering, versjes en muziekstukjes is ook veel te bereiken. En wat het 'feestmaal' betreft: met de hoopvolle vooruitzichten maken we nog maar weer wat op van onze laatste reserves. Om ong. 11 uur vliegen hier meerdere groepen 'vliegende cafetaria's' over. Grote viermotorige bommenwerpers zeer laag vliegend met statige gang. Een

Vliegende cafetaria's.

pracht schouwspel. Schitterende machines. Daar kan de Mof niet aan tippen. Ze schijnen pakketten uitgewooid te hebben in de Lage Weide. Ook in de Heerenweg is nog een en ander terecht gekomen, natuurlijk in het water. Alles is daar water 'nu. Daar alles in blik is verpakt, is het toch nog bruikbaar. De IKO zal het hier uitdeelen. 's Middags wordt officieel bekend gemaakt dat Hitler dood is. Het zal raadzaam zijn om na te gaan of dit allemaal echt is en geen toneel. Voor de levensmiddelenaanvoer wordt door de Duitsers ook de haven van Rotterdam opengesteld en een autoweg (vermoedelijk door de Grebbelinie). De eerste 3 dagen is nu samen 3650 ton afgeworpen. Voor het autotransport van levensmiddelen zijn chauffeurs opgeroepen. Er hebben zich veel meer gemeld dan noodig is; dat is voor de Mof nooit gebeurd.

NOOT:

Het IKO was de Inter Kerkelijke Organisatie die veel werk verrichtte om de nood onder de bevolking te verlichten. Deze organisatie

heeft tijdens de hongerwinter vele tientallen Maarssense kinderen naar de noordelijke provincies gebracht om te voorkomen dat ze hier de hongerdood zouden sterven.

Donderdag 3 Mei:

De kapitulatie van ruim 1 miljoen Duitsers wordt bekend gemaakt. Het gebied omvat geheel Noord-Italië en eenige Oostenrijkse provincies. De Moffen beginnen hier dijken te herstellen; men beweert dat ze groepsgevijs ook wapens moeten inleveren (aan wie?). Alles met elkaar is het hier een alledwaaste situatie. Er is praktisch wapenstilstand, er wordt nergens meer een schot gelost. Niettemin blijven Duitsers zitten waar ze zijn, terwijl de geallieerde voedselauto's over de straten rijden en de bommenwerpers ongestoord laag over vliegen. Wat dat betreft is er vandaag weer hetzelfde fraaie schouwspel.

Vrijdag 4 Mei:

Generaal Dönitz, opvolger van Hitler, moet alweer afgetreden zijn. Lijken van Hitler en Goebbels zijn in Berlijn niet gevonden. Dus

toch Toneel! Hier nog steeds dezelfde toestand, de Mof is nog de baas. Duitsland is nu vrijwel geheel in geallieerde handen. Engelse troepen trekken zelfs al over de Deensche grens. Generaal Speer (opvolger van Todt) heeft in de laatste uitzending van radio Hamburg verklaard 'Duitschland is verslagen'. 's Avonds half tien: een klein bombardement op de ramen. Buurman Kouwe steekt een hand over de muur en feliciteert me. 'Capitulatie van alle Duitse troepen in N.W.-Duitsland, Denemarken en Nederland morgen ochtend om 8 uur'. Het groote lang verwachte nieuws om 9 uur per radio meegedeeld. Al direct daarna groote drukte op straat, overal groepjes menschen. Ook de Wehrmacht is buiten. Alles in opgewonden blijde stemming. De jeugd is ruim vertegenwoordigd en doet een uitgelaten rondedans op de Breedstraat. Er worden zelfs enkele Moffen in de kring genomen, van je hela hola houdt er de moed maar in, en als de moed er uit is dan pomp je die er maar weer in! De vreugde duurt tot 10 uur, dan worden de straten door de Wehrmacht, rustig, ontruimd.

Zaterdag 5 Mei:

Het belooft een feestelijke dag te worden. Veel volk op straat in vrolijke stemming. Vlaggen worden hier en daar uitgestoken. Plotseling, in de loop van de morgen, vallen er schoten. Er wordt gevochten bij de Hoge Brug, later ook op het Zandpad bij Heuvelsoord en bij 't fort Heerenweg. Het ondergrondse leger is in strijd met de Duitsers gewikkeld vooral met de Todt-ers. Er vallen slachtoffers door schoten en verdrinking: één Todt-man (de gemeenste) vier ondergronders en drie burgers. Vlaggen verdwijnen weer, stemming daalt. Duitsers stellen zich agressiever op. 's Middags breekt toch de vreugde weer door. Gevechten zijn afgelopen. Het hele dorp komt weer in feeststemming, een ongekend gezicht na zooveel jaren. Achter in de middag passeren enkele groepen van het ondergrondse leger door het dorp, handen omhoog, gearresteerd door de Duitsers. Opnieuw wordt de stemming bedorven. Iedereen is gedrukt, de straten worden langzaam leger. De aardigheid is er af. Spertijd blijft gehandhaafd op

10 uur, Moffen zijn nog de baas, er zijn nog geen Canadezen.

Zondag 6 Mei:

Vandaag worden de Canadezen verwacht. In Utrecht moeten ze al zijn, hoewel anderen ze niet gezien hebben. De berichtgeving daarover is al even geruchtmakend als van de krijgshandelingen. Opmars zou opgehouden worden door gevechten in de Grebbe, we hooren er echter niets officieels over. In afwachting van betere tijden nemen we er alvast een 'goede' maaltijd van. Een karig broodrantsoen, meer stroo dan meel. We vieren de bevrijding, maar vandaag nog geen Canadees te zien. Heden middag tusschen 5 en 6 uur heeft generaal Blaskowitz, bevelhebber der Duitse troepen in West-Nederland, de capitulatieovereenkomst ondertekend, waarmee onze vrijheid officieel is terug gegeven.

Maandag 7 Mei:

De dag begint weer met feestelijke drukte, den geheelen morgen. Alles trekt naar de Straatweg waar de Tommies verwacht worden. Inderdaad verschijnen tegen de middag de eerste Canadeesche wagens op doortocht richting Amsterdam. Groot enthousiasme, wagens zitten direct vol jongens en meisjes. Ze moeten echter direct weer verder. Om 12 uur moeten de straten ontruimd worden omdat gevechten gevreesd worden met resteerende Duitse groepen. Er gebeurt gelukkig niets en 's middags vertoonen de straten weer hetzelfde drukke vrolijke beeld. Enkele Canadeesche wagens zijn aan het gemeentehuis gekomen. Burgemeester Van Haselen is weer terug van onderduiken. 's Avonds begint de ondergrondse aan te treden. Verschillende groepen trekken uit om de uitgangen van het dorp af te zetten. De jacht op de N.S.B.-ers gaat beginnen. Om 9 uur worden de straten ontruimd en begint het ophalen. Van dit schouwspel krijgen we gelukkig nog een en ander te genieten.

... en ... met de handen omhoog. ... en ega kwamen zichzelf op de fiets melden: toch een houding! Mej. zien we nog passeeren. Dan wordt het te donker. De overigen worden 's nachts opgehaald. Een S.D.-spion en een ondergedoken Duitser, alsmede een luxe wagen met inhoud komen

Begravenis van een aantal op 5 mei 1945 gesneuvelde leden der Binnenlandse Strijdkrachten.

van de andere kant af.

Dinsdag 8 Mei:

Groote voorstelling in het dorp. N.S.B.-ers (alleen enkelen van de ergsten) moeten met bakfiets door het dorp lopen en vrachten vervoeren. Daarna afwisselend twee van de heeren er op en één duwen of trekken.

Groote hilariteit en een stoet van uitgelaten jeugd erachter zingend Oranje Boven.

De heeren . . . , . . . , . . . , . . . , . . . hebben inderdaad genoeg op hun kerfstok. De vertooning duurt echter te lang en wordt te grof. Enkele heeren krijgen nog opdracht bij . . . alle vlaggen neer te halen en alle oranje uit de étalages te verwijderen. Dit omdat . . . veel aan de Moffen heeft verkocht. Nu begint ook het ophalen van de Moffenmeiden tot en met . . . en . . . Dan wordt dit werk plotseling gestaakt en alle meiden weer losgelaten. Ieder vraagt zich af waarom en voelt er zich onvoldaan over. Het kaalscheren gaat niet door. De pret is er voor iedereen af, de straten worden leeg. 't Is overigens etenstijd.

In de Jeugdkerk staan de vijf oorlogsslachtoffers opgebaard. Er is gelegenheid tot defileren. Ondergronders betrekken de ere-wacht. 's Avonds geïmproviseerde kinderop-tocht met Frans van Luin en zijn harmonica in een karretje voorop. Het Parool verschijnt voor het eerst als dagblad, gedrukt, in groot formaat! Spertijd verlaat tot 10 uur.

NOOT:

Hoewel hier sprake is van vijf verzetsstrijders die opgebaard stonden in het gebouw van de Nederlandse Hervormde Evangelisatie aan de Kerkweg, waren er in totaal zeven gesneuvelden. Bij de bocht in de Vecht ten Noorden van Maarssen waren Wim van de Kooy, Paulus Theofilus Lindhout en zijn broer Alexander Constantijn Lindhout om het leven gekomen. Tijdens het gevecht bij de Hoge Brug was Wim De Kruyf gesneuveld en was de koerierster Willy van Hems door een verdwaalde kogel geraakt. De toevallig passerende heer Evert Broeke werd ook door kogels getroffen en stierf ter plekke. Tijdens

het gevecht bij het fort aan de Heerenweg verdronken Jacob van den Bosch en Bertus Heus.

Woensdag 9 Mei:

Om 9 uur begrafenis van Evert Broeke, één van de slachtoffers (R.K. kerk). Onderwijl komt de Engelsche bezetting binnen. Diverse auto's, 10 à 12 stuks, met bemanning waaronder enige officieren. Er is nu geen luidruchtig gejuich, maar de kinderen verdrijven zich om te kijken en handtekeningen te vragen, confetti en serpentines te gooien. Er zijn reusachtig aardige lui bij, ook de officieren. Om 12 uur begrafenis van Wim v.d. Kooy op het oude Kerkhof. Om 2 uur de overigen op de Algemene Begraafplaats. Leden van Maarssens Fanfarekorps spelen treurmuziek. De ondergrondse vormt de geleide en verzorgt de militaire eer. Er is overgroote belangstelling. Het aantal bezettingstroepen neemt geweldig toe. Alle bekende gebouwen worden in gebruik genomen en bovendien komt er weer inkwartiering. De Straatweg wordt ook steeds drukker. We ruiken weer benzinedampen! Groote uittocht van de Armeniërs (uit de Harmonie). Manschappen en wagens. Vrijwel alle Duitsers zijn hier nu weg. We krijgen er 200 gram brood bij (nu totaal 600 gram). Overigens nog niets van alle voedselzendingen. Engelschen toonen zich daarover verontwaardigd. Het melkhalen bij de boeren is afgelopen (vrijwillig!) terwille van een regelmatige melkvoorziening. Mijn front-etage is af en trekt enorme belangstelling. Spontaan komen bijdragen van diverse kanten (oorlogsherinneringen).

NOOT:

Het lijkt verwarrend dat de ene keer sprake is van Canadezen en de volgende keer van Engelsen, die in Maarssen komen. Allen maakten deel uit van het Eerste Canadesche Legerkorps. De Engelsen waren hieraan toegevoegd. Het Engelse regiment, dat als eerste in Maarssen aankwam, heette The Polar Bears, een naam die ze hadden gekregen doordat ze hun eerste training kregen op IJsland. Zij werden later afgelost door Het Lincolnshire Regiment en The Royal Winnipeg Rifles.

De Armeniërs waren Duitse hulpstroepen die

in april 1945 van de kust waren teruggetrokken.

Donderdag 10 Mei (Hemelvaartsdag):

Voor het eerst wordt de (enig overgebleven) klok weer geluid voor de Hoogmis. 's Middags de eerste 'interland'-voetbalwedstrijd bijgewoond. Maarssen verliest met 6-2, of course. Onze jongens hebben geen uithoudingsvermogen meer. De kinderen brengen 's avonds 2 Tommies mee naar huis. Aardige kerels, leuk om Engels mee te babbelen. Over het algemeen zijn ze leuk met kinderen, dat blijkt steeds meer. Ik rook Engelse sigaretten mee en krijg bovendien een doosje present. Pas om 11 uur gaan ze weer naar 'the camp'.

Vrijdag 11 Mei: Celebrating Day.

's Morgens de eerste uitdeling van de voedselpakketten. Om 5 uur 's morgens in de rij, 6 uur begin aflevering. Ontzettende massa mensen. Organisatie echter zeer goed, vlotte afwerking. We krijgen (gratis!, maar wel op de bon) 500 gram biscuit, 300 gram corned beef, 300 gram aardappelpurée-poeder, 400 gram zuiver wittebrood en 1/2 reep chocolade: per persoon! Een ongeken-de weelde dat alles. Om 9 uur muziek vanuit de kerktoren door Maarssens fanfare. 10 Uur: optocht van de schoolgaande kinderen ook met muziek. Fleurig toneel als vanouds. 11 Uur: er worden weer Mofmen gepekt.

11.30 Uur: er wordt kaalgeknippt op de Breedstraat. De eerste wordt in triomf over straat gedragen en verder naar huis gestuurd. Vier anderen worden op een boerenkar gezet en door het dorp gereden. Vier kale koppen met een hakenkruis in rode menie. Een vergelding die elk V-wapen in de schaduw stelt. Er worden er meer gepekt, maar de meesten zijn verdwenen. 's Avonds muziek van Lincoln's band op gymnastiekterrein. Een groot publiek in vrolijke stemming vermaakt zich op keurige beschaafde wijze. Geen geschreeuw of gelal, geen stootende flirtpartijen. Tommies gedragen zich keurig, evenals 't nog jeugdige publiek. Er wordt druk gedanst. Na afloop een verrassing: er wordt vuurwerk afgestoken. Ook weer iets ongekennds. De kinderen kijken hun oogen uit op alles, ze genieten enorm.

Duitsers op weg naar krijgsgevangenschap.

Spertijd nu 11 uur.

Zaterdag 12 Mei:

Vandaag voor het eerst 'ns 'gewerkt' na de vreugderoes. In de loop van de dag wordt nog meer kaalgeknipt, nu allemaal vreemden (Utrecht), die zelfs nu nog met de Moffen langs het Kanaal liggen. 's Avonds muzikale rondgang door het dorp. Als optocht valt het tegen. Deelname is niet groot. Het publiek wordt overigens verdeeld, want er is dansen op Doornburgh. Onze Tommie, Eric Renton bezocht ons vanavond en met wijn en biscuit zitten we te praten tot 1 uur.

Zondag 13 Mei:

Moe wordt ziek, vermoedelijk gevolg van de hitte. 's Avonds 9 uur met Tommy mee naar zijn tehuis voor de reede van Churchill. Nog geen capitulatie van Japan, zoals gefluisterd wordt.

Maandag 14 Mei:

Dansavond in de Harmonie georganiseerd door de burgers ter eere van de Tommies.

Hilda gaat er heen met Eric Renton. Moet buitengewoon gezellig geweest zijn; beschaafd publiek.

Dinsdag 15 Mei:

Er volgt nog steeds geen verdere uitdeeling van voedsel. Deze week nog slechts 400 gram brood en anders niets. Voorraden genoeg aangevoerd, verdeling duurt veel te lang. Avondbezoek van Tommies.

Woensdag 16 Mei:

Heele morgen bezet met distributiezorgen. Een en ander moet voorbereiding zijn voor komenden uitdelingen. De Tommies gaan vertrekken. Eric Renton komt 's avonds nog bij ons, we praten tot half een. Bij afscheid is hij merkbaar onder de indruk. Vrienden maken en weer scheiden, zoo vergaat het den soldaat steeds. Zijn toekomst is minder prettig, hij gaat voor bezetting naar Duitschland, vermoedelijk Osnabrück.

Donderdag 17 Mei:

Voor het eerst ga ik weer op reis. Voorlopig alleen nog maar per schuit. de (weer gemon-

teerde) fiets mee in de boot van beurtschipper Van Heezik. Hij heeft weer iets brandstof kunnen krijgen voor de eerste vaart. Amsterdam en mogelijk Haarlem is het doel. Lang geleden dat ik zoover van huis kon. Eerst nog bewijs van 'goed Nederlanderschap' gehaald bij commandant van de B.S. Om 7 uur vertrek uit Maarssen. Onderweg diverse vernielingen: Roode dorp in Breukelen, bij station Nieuwersluis, spoorlijn vooral, bovenleidingen en de krachtstations weggehaald en vernietigd. Hier en daar nog een getorpedeerde vrachtboot. De inundaties zijn precies nog even erg als vorig jaar, er kan ook nog niet gemalen worden, geen brandstof voor de motoren. 10 Uur: Amsterdam in 't zicht. 'Welcome Liberators' staat op de bruggen geschilderd: zelfs op een bunker. Amsterdam zit nog in vlaggentooi. De Joodenbuurt is zoo gesloopt dat een bombardement nauwelijks erger kon zijn. In zaken is nog niet veel te doen, alleen oorlogsgoed.

NOOT:

De B.S. (Binnenlandse Strijdkrachten) waren een verzameling van verzetsgroepen die in september 1944 geformeerd waren onder leiding van Prins Bernhard om de Duitse troepen tijdens de geallieerde aanval in de rug aan te vallen en om na de oorlog orde en rust te handhaven in afwachting van een Militair Gezag of de terugkomst van de burgerregering.

Vrijdag 18 Mei:

Van Co en Beb, waar gelogeed, naar Jo en Henk. Rijwielpad Amsterdam-Haarlem geheel onbruikbaar, overal (om de 50 meter) een versterking. Bij Jo en Henk alles goed, beiden sterk vermagerd. 's Middags Zandvoort bekeken dat juist vrijgegeven is. Het oude dorp staat nog en is betrekkelijk gauw bruikbaar te maken. De Zandvoortsche Laan mist al zijn villa's ter weerszijde. De strandboulevard met zijn groote hotels, pensions en winkels is volkomen verdwenen, zelfs de bestrating is weg. Alles is weer begroeid of het nooit anders dan wild duin geweest is. Het strand zelf zit vol palen met puntdraad. Over de duinen loopt een zware betonmuur, in de geest van de groote Chinese Muur. Het gehele duingebied ligt nog vol landmij-

nen en is levensgevaarlijk. Ik reis per fiets naar huis. Verduisteringsbepalingen zijn intussen opgeheven. Jammer dat we nu geen licht hebben om te laten uitstralen.

Zaterdag 19 Mei:

Deezer dagen zijn er weer enkele uitdeelingen geweest van biscuit en chocolade. Biscuit krijgen we in plaats van brood wat hoegenaamd niet te krijgen is. Eerste legale bijeenkomst van Nederlandsche Volks Beweging.

Donderdag 20 Mei:

Eerste Pinksterdag. Geen gebeurtenissen.

Maandag 21 Mei:

Tweede Pinksterdag. Uitdeeling (weer) biscuit en suiker. Geen brood.

Dinsdag 22 Mei:

Geen gebeurtenissen.

Woensdag 23 Mei:

Nieuwe uitdeeling: vleesch, biscuit, chocolade. Bon inleveren voor verse vis. We kunnen 't niet meer op! Burgemeester Jacob is in Amsterdam gearresteerd met . . . en . . . Vanmiddag om 4 uur op een open kar door het dorp gereden. 's Avonds gratis filmvoorstelling van de Canadezen, ook voor de burgers. . . . kaal geknipt, eindelijk toch te pakken. Spijt me voor 10 gulden dit toneel niet gezien te hebben. Vandaag 14 liter melk van de distributie!

NOOT:

Burgemeester Jacob was de door de Bezetter benoemde N.S.B.-er die de plaats innam van de in december 1944 ondergedoken burgemeester Van Haselen.

Donderdag 24 Mei:

Nog steeds passeeren groote groepen Duitse krijgsgevangenen. Vanmorgen een urenlange optocht. 's Middags begonnen met afbraak van de schuilkelder. 's Avonds bezoek van Canadees.

Vrijdag 25 Mei:

Een schier eindeloze stoet krijgsgevangenen Duitsers passeert de Straatweg. Manschappen te voet. Alle soorten voertuigen en paarden vervoeren materiaal en fourage. Vandaag weer pakket-uitdeeling. Alsmaar biscuits. De broodvoorziening wil nog niet erg. Rantsoen is nog steeds 400 gram. Overigens begint alles al beter te gaan.

Duitse troepen trekken weg.

Zaterdag 26 Mei:

Tot nader order wordt de watervoorziening niet meer onderbroken. Weer een vooruitgang (water was er de laatste weken maar gedurende enkele uren).

Zondag 27 Mei:

Duynstee is in Slagharen gearresteerd en vandaag naar hier overgebracht. Samen met zijn echtgenote paraderen ze nu hier achter op het schoolplein. De geheele familie heeft van het uitzicht genoten.

NOOT:

De heer Duynstee was tijdens de oorlog zeer pro-Duits en fungeerde als ronselaar voor de S.S.

Het gebouw van de Lagere School aan de Breedstraat fungeerde na de oorlog als gevangenis, waar gevangenen tijdelijk werden ondergebracht door de Binnenlandse Strijdkrachten, alvorens ze verder werden getransporteerd naar Nieuwersluis, waar ze hun verdere berechting moesten afwachten.

Maandag 28 Mei:

Inundaties Bethunepolder bekeken. Nog geen zakken van 't water te bespeuren, hoewel het malen wel begonnen is. Afscheidsvisite van familie Mooren. Ze kunnen vermoedelijk spoedig vertrekken. Terug naar Gennep.

NOOT:

De familie Mooren behoorde tot de 1663 evacu  s (telling deember 1944) die vanuit oostelijk Nederland op bevel van de Duitsers hun woonplaats moesten verlaten en een tijdelijke verblijfplaats in Maarssen/Maarsseveen vonden.

Dinsdag 29 Mei:

Brugwachter Stok verongelukt doordat Canadeese vrachtwagen op geopende brugklep rijdt. Lichaam ontzettend verminkt, gruwelijk om te zien. Hij moet onmiddellijk dood geweest zijn. Avondpreek van dominee ter herdenking.

Woensdag 30 Mei:

Duynstee + ega vertrekken naar Nieuwer-

sluis. Transport op open brik door het dorp. Ik ben de wagen vooruit gereden naar Breukelen om te waarschuwen! In 2 minuten tijd stond half Breukelen aan de Straatweg en bezorgde hem een 'ovatie'. Zoo heb ik mijn oude vriend de laatste eer bewezen. Spertijd tot 12 uur.

NOOT:

Duynstee was over het algemeen niet erg gezien in het dorp. Doordat hij op goede voet met de Bezetter leefde, kon hij zich veel permitteren. Toen de heer Reith tijdens de oorlogsjaren wat foto's maakte, gaf Duynstee veldwachter Ab Degen opdracht om het rolletje en het toestel in beslag te nemen. Degen deed dit. Een paar dagen later kreeg Reith niet alleen zijn toestel van Degen (zijn buurman) terug, maar Degen had zelfs de foto's al laten ontwikkelen.

Donderdag 31 Mei:

Heb vandaag ingestemd met verzoek om voorzitter te worden van de Katholieke Voetbalvereniging. Ben aldus ingeschakeld in de wederopbouw van Katholieke verenigingsleven.

Vrijdag 1 Juni:

Telefoonstelsel is weer geplaatst. Er zijn twee kabinetsformaten benoemd. Iets nieuws in de parlementaire geschiedenis. Drees (S.D.A.P.) en Schermerhorn van onze nieuwe Nederlandse Volks Beweging. De katholieke universiteit is heropend. Het hoofdgebouw is verloren gegaan. Er is straffeloosheid aangekondigd voor meterknoeiërs tijdens de bezetting (clandestien stroomgebruik!). Verkeer in en uit de Westelijke provincies is opengesteld en na enkele uren weer gesloten. We zijn dus nog steeds geïsoleerd (IJssel-grens).

Zaterdag 2 Juni:

Tabaks-kaart afgehaald; nieuw evenement - de sigaar op de bon. 's Avonds met veel moeite uit bed gebeld door plotselinge overkomst van Co en Beb uit Amsterdam.

Zondag 3 Juni:

Co, Beb en Moe eten hier mee. 's Middags zijn ook Tine en Jan aanwezig; halve familie-reunie.

Maandag 4 Juni:

Co en Beb vertrokken weer per vrachtschuit.

Dinsdag 5 Juni:

Verjaardag van D-Day. Geen bijzonderheden.

Woensdag 6 Juni:

Groote parade in Utrecht ter viering van D-Day.

Een geheele divisie heeft ruim 3 uur aan een stuk nodig om voorbij te trekken. Behoudens de infanterie is alles gemotoriseerd. Niet een paard in de 'optocht'. Schouwspel vooral indrukwekkend om het massale. Muziek van Schotse doedelzakkapel was ook interessant.

Donderdag 7 Juni:

Voedseluitdeelingen gaan nog regelmatig door. Om de andere dag. Biscuit, blikvlees of vis, chocolade, suiker enz. staan op het programma. Het broodrantsoen is nu 800 gram per week. Nog veel te weinig, maar toch al iets beter. Samen met de biscuit gaat het. De artikelen zijn echter te duur voor de lage inkomens, zoodat deze niet alles kunnen koopen waar ze recht op hebben. Dat is fout.

Vrijdag 8 Juni:

Er is nog steeds geen gas en geen stroom. zoodat ook alle fabrieken nog stilstaan. De normale regel wil er dan ook nog niet in komen. En dat is juist zoo noodig.

Maandag 11 Juni:

We krijgen deze week 1200 gram brood.

Donderdag 14 Juni:

Alice heeft kans gezien vanuit Dongen hierheen te komen per Roode Kruis auto. Voor Moe een gelukkige dag. Professor Schermerhorn voorzitter van de N.V.B. krijgt opdracht een nieuw kabinet te vormen.

Woensdag 27 Juni:

Nieuw kabinet is tot stand gekomen. Toespraken van Koningin en Prof. Schermerhorn. Buiten met luidsprekers te hooren. Groote toekomstplannen. Vergunning gekregen van Militair Gezag om de IJssel te passeeren.

Vrijdag 29 Juni:

Half vijf vertrek (per fiets) naar Achterhoek. Route Utrecht-Amersfoort-Apeldoorn-Deventer-Almelo-Hengelo-Enschede. Half elf al in Deventer. Onderweg veel beschadigingen gezien. Soestdijker Straatweg, omgeving

Herteveld werd het Engelse Hoofdkwartier.

vliegveld is veel stuk. Amersfoort oostzijde en Apeldoorn vrij veel schade (ergste deel afgezet). Deventer zeer veel schade. Beide grote bruggen opgeblazen. De spoorbrug over de gehele lengte. Aan de rivierkant zijn veel huizen totaal weg. Marktplaats rondom zwaar gehavend. Eerste restaurant open gevonden en er koffie kunnen drinken. Nieuwe sensatie. Deventer brengt ons in de beschaving terug. Wat een luxe! Holten: de molen is vernietigd, kerk en toren hebben glas- en leischade. Enkele huizen geheel stuk. Overigens alleen glasschade. Almelo vrij veel schade overal verspreid. Hengelo, eerste indruk alles mooi en gaaf. Bij station en locomotiefloodsen echter buitengewoon veel en ernstige schade. In Enschede is niet meer kapot dan een jaar geleden.

Zaterdag 30 Juni:

Familie in Neede en andere plaatsen in goede welstand aangetroffen. Behalve eenige glasschade, die zonder uitzondering overal te zien is, is deze streek gaaf uit de strijd

gekomen. Bruggen, groot en klein zijn echter alle kapot. Nijverdal is buitengewoon zwaar getroffen, als gevolg van V-1 en V-2's. Hellendoorn is weer volkomen gaaf, behoudens glasschade aan de kerk door een V-1 veroorzaakt.

Maandag 2 Juli:

Na drie dagen leven in de luxe van electrisch licht, telefoon enz. gaan we weer naar 't nog duistere westen. Zutphen en Arnhem zijn beide zoo zwaar beschadigd dat op het eerste gezicht moeilijk te zeggen valt welke stad het ergst is.

Dinsdag 3 Juli:

We hebben weer stroom! Vanmorgen aangesloten. Maar het rantsoen is slechts 1 k.w. per week. Hoogstens dus voor een uurtje radio en een electr. bel. In ieder geval is 't weer een begin.

Vrijdag 6 Juli:

We hebben weer telefoon! Al weer een vooruitgang dus.

Duitse troepen trekken weg.

Maandag 9 Juli:

Broodrantsoen deze week verhoogd tot 1600 gram (was 1200).

Woensdag 12 Juli:

Vandaag is er weer gas gekomen! Het kookkacheltje, hoe goed het ook zijn best gedaan heeft, wordt nu toch met genoeg afgedankt.

Maandag 16 Juli:

Nadat de spoorwegen op verschillende trajecten weer een trein of bus laat rijden is er nu ook weer een verbinding met Amsterdam. Dagelijks 3 treinen heen en 3 terug.

Vrijdag 20 Juli:

Op reis naar Amsterdam. Voor het eerst sedert ongeveer een jaar zit ik weer in een trein. Het is een ongelukkig treintje. Een eigen Nederlandse wagen, de rest oud Duits materiaal. Maar het rijdt! Voorlopig nog op enkel spoor. Voorbij Breukelen tot Amsterdam is de raillijn aan een kant totaal opgeblazen.

Laatste . . .

W. Smits

Inhoudsopgave orgaan van de Historische Kring Maarssen 16e jaargang 1989

Door een vergissing heeft de aflevering 16e jaargang nr. 3 niet de bladzijde-nummering 41 t/m 60 gekregen, maar 61 t/m 80. De bladzijden 41 t/m 60 komen dus in dit overzicht niet voor.

C.W.P. Bloemendaal	: Twijnstra's Oliefabrieken en de Friezenbuurt	90
W.J.A. van 't Einde	: Tienhovens Kerkklok in donkere tijden	94
T. Heus	: De geschiedenis van de gemeente Maarssen in de crisistijd 1925-1940	5, 23, 74, 84
R. van Maanen	: Maarssenbroek in 1830-1833	62
J.H. Sagel	: In memoriam Sophia Willemijntje Stooker	82
W. Smits	: Huis ten Tuck	2
	De Overtoom	17
	De Kalkoven	71
J. Veenstra	: Wat is Niwin?	39
I.G.M. van Veggel-Teijink	: Kringnieuws	1, 21, 61, 81
	Convocatie jaarvergadering	83
J. van Vredendaal	: De historische betekenis van Liudger, de geloofsverkondiger uit de Vechtstreek	33
H.J. Wolters	: Zoon van prins Maurits trouwde in Maarssen	100
Varia	: Van de redactie	2, 22, 62, 84
	Reacties van lezers	19, 40
	Inhoudsopgave orgaan van de Historische Kring Maarssen, 15e jaargang 1988	20
	Maarssen 1940-1945	79

CAFE-RESTAURANT

**„GEESBERGE”
aan de Vecht**

MAARSSSEN

voor al
uw bruiloften en partijen

*Michel en Cokky Heinsius
Zandpad 23 - Maarssen
Telefoon: 03465-61 435*

AANNEMERSBEDRIJF

BRINKHOF

- * Nieuwbouw
- * Verbouw
- * Onderhoud
- * Renovatie

Machinekade 6
MAARSSSEN
Tel.: 03465-6 14 56

Van Dwarsdijk tot Zwanenkamp

Van grachtenpand tot boerderij

Uw makelaar
Uw verzekeringsadviseur

Maarssen - Raadhuisstraat 31 - tel.: 64 644
Maarssenbroek - 'Bisonstaete' Bisonspoor 1211 - tel.: 67 791

Zet de tijd even stil voor een bezoek aan Café Ome Klaas.

Aan de Vecht, in een historisch stukje Maarssen, ligt Café Ome Klaas. Een café met een traditie die terug gaat tot 1780. Daar kunnen de stamgasten van Ome Klaas u alles over vertellen. Onder het genot van een borrel of tijdens een partijtje biljart. Overdag en in de kleine uurtjes. In Café Ome Klaas kent gezelligheid geen tijd.

Misschien wilt u eens spelen op Nederland's oudste kegelbaan. Of heeft u iets te vieren met vrienden of familie? Ome Klaas maakt van uw partijtje een feestelijke avond. Met een Oud Hollandse maaltijd, barbecue of een koud buffet. Of wellicht heeft u zelf een smakelijke suggestie. Als u van te voren even belt, zorgen wij dat alles naar wens is.

Café Ome Klaas Al gezellig sinds 1780.

Langegracht 43, Maarssen. Tel. 03465-61409.